

Papp Richárd

Vízzel írt valóság

A képen egy kínai férfi gyakorolja az emberi tevékenységek egyik legmélyebb, legbeszédesebb formáját: vízzel ír jeleket az aszfaltra. A jeleket lassan szárítja fel a nap, egy pillanatra még olvashatók őket mielőtt tovatűnnének.

A férfi a „víz kalligráfiát” gyakorolja, amely igen elterjedt Kínában; találkozhatunk vele parkokban, tereken, utcákon. A leírt kínai jelek lehetnek pusztán esztétikai értéküket önmagukban hordozó szótagok, de lehetnek versek vagy idézetek Lao Ce-től, Konfuciusztól vagy akár Mao Ce Tung-tól.

Számomra mindez a kultúra legérzékletesebb, minden definíciónál többet mondó metaforáját jeleníti meg. A kultúra csakúgy, mint a tovatűnő írásjel, van és még sincs, nincs és mégis van. A vízzel írt valóságot egy ember festi, akinek célja van vele, erőfeszítést fejt ki, hogy megteremtse, létrehozza ezt a látható, tapasztalható valóságot. A vizet tároló kis edény és az ecset, amellyel dolgozik, úgyszintén a materiális kultúra terméke. A szótagok, versek, gondolatok vagy politikai frázisok bár nem megfoghatók, ugyanúgy a realitás mindenki által ismert jelentéseit foglalják magukban, és közvetítik a parkban sétáló emberek számára. A vízzel író férfi tevékenysége tehát nem választható el szocio-kulturális környezetétől.

Mit, hogyan, mikor és miért csinál, mi motiválja tevékenységét – fizikai, egészségmegőrző gyakorlat, szabadidős élvezet, önzetlen hozzájárulás az arra járók esztétikai élvezetéhez, a kínai tradíció követése, annak hazafias ápolása és demonstrálása, vagy talán mindezek kombinációja – mind „benne van”, „ott van” a vízzel írt szavakban. A parkban sétálók is hasonló konstrukciók mentén, azokon keresztül *értik* a férfi tevékenységét. A társadalmi minták és rendszerek, a kulturális jelentések, szimbólumok, identitáselemek láthatatlan valóságukkal fonják körül a csupán pillanatokra látható jeleket.

A kultúra, még ha nem is – vagy ha csak pillanatokra is – válik „láthatóvá”, ott van velünk, bennünk él. Az antropológus pedig, mialatt figyel egy a férfit egy sanghaji parkban, megpróbálja pillantfelvételen „elkapni”, megörökíteni azt, ami természeténél fogva láthatatlan. Ettől olyan szép, tökéletlen, törékeny és elengedhetetlen kihívás a kultúra megértésének és leírásának hivatása.

